

FEBRUAR 2016
REGION NORDJYLLAND

FREMKOM 3: KOMPETENCEBEHOV I NORDJYLLAND

BILAG TIL HOVEDRAPPORT

FEBRUAR 2016
REGION NORDJYLLAND

FREMKOM 3: KOMPETENCEBEHOV I NORDJYLLAND

BILAG TIL HOVEDRAPPORT

PROJEKTNR. A064073
DOKUMENTNR. 2
VERSION 1.0
UDGIVELSESDATO 11. februar 2016
UDARBEJDET hle, nan, chmp
KONTROLLERET pos
GODKENDT pos

BILAG

Bilag A	Organiseringen af projektet	6
Bilag B	Sektorinddeling i FremKom 3	7
Bilag C	Afsættet for fokus i Fremkom 3	9
Bilag D	Den kvantitative analyse - metode	10
Bilag E	Ekspertinterview	11
Bilag F	Virksomhedssurvey	12
Bilag G	Kvalitative virksomhedsinterview	13
Bilag H	Virksomhedernes brug af uddannelsesplaner	17
Bilag I	Ekspertseminar	19

Bilag A Organiseringen af projektet

Fremkom3 analysen er ledet af et sekretariat placeret i Region Nordjylland.

Der er desuden nedsat en styregruppe for Fremkom 3 analysen med repræsentanter fra relevante uddannelses-, arbejdsmarkeds og erhvervspolitiske aktører i regionen. Sammensætningen af **styregruppen** ser således ud:

Navn	Organisation
A. Neil Jacobsen	EUC Nord
Anna Kirsten Olesen	LO Aalborg
Cai Møller	LO Vendsyssel
Flemming Larsen	Væksthus Nordjylland
Henning Steffen Christensen	Region Nordjylland
Henrik Christensen	Arbejdsmarkedskontor Midt - Nord
Jesper Lindgaard Christensen	Aalborg Universitet
Leif Johannes Jensen	Hjørring Kommune
Lene Zakarias	University College Nordjylland
Lone Becker	Thisted Kommune
Marianne M. Gade	Brønderslev Erhverv & Turisme
Ole Bjerrum Lidgaard	Studievalg Østjylland
Peter Thomsen	AMU Nordjylland
Svend Madsen	VUC Nordjylland
Søren Steensen	Brønderslev Kommune
Vibeke Schöllhammer,	VUC Thy og Mors

Der er desuden nedsat en **følgegruppe**, bestående af:

Navn	Organisation
Anne Louise Bach Alstrup	EUC Nord
Claus Andreasen	Himmerland Udviklingsråd
Frederik Rottbøll	Region Nordjylland
Henriette Rosa Eduardsen	University College Nordjylland
Lars Pilgaard	Arbejdsmarkedskontor Midt - Nord
Lars Rune Møller	Region Nordjylland
Lise Lotte Stisager	Frederikshavn Kommune
Lone Johansen	Region Nordjylland
Majken Hedelund Davids	Region Nordjylland
Morten Lund Dam	AMU Nordjylland
Ole Bendix	Hjørring Kommune
Rasmus Madsen	Arbejdsmarkedskontor Midt - Nord
Vivi Schmidt	Region Nordjylland.

Bilag B Sektorinddeling i FremKom 3

Sektor	Beskrivelse af sektoren
Fødevarer og støtteerhverv	Omfatter virksomheder inden for landbrug, fiskeri og gartneri, industrivirksomheder, der forarbejder og fremstiller fødevarer, samt støtte- og rådgivningsvirksomheder inden for fødevarerektoren
Møbel, beklædning og støtteerhverv	Producenter af møbler, tøj, sko samt virksomheder der fremstiller tekstiler, garn, skind m.v. Omfatter desuden virksomheder, der designer, udvikler og markedsfører møbler eller beklædning, herunder internethandel og detail- og engrossalg.
Kultur, turisme og event	Hotel- og restaurationsvirksomheder samt virksomheder og institutioner, der beskæftiger sig med kultur og forlystelser.
Oplevelsesindustri	Producenter af trykte og indspillede medier samt virksomheder, der fremstiller produkter, som har en æstetisk eller nydelsesmæssig karakter, herunder smykker, musikinstrumenter, legetøj mv.
IKT	Virksomheder, som udvikler og producerer produkter og tjenesteydelser inden for IT, edb-software og telekommunikation.
Energi og miljø og støtteerhverv	Virksomheder, der indvinder og leverer energi- og vandressourcer, eller som håndterer og behandler spildprodukter samt virksomheder, der leverer anlæg, udstyr og rådgivning hertil.
Transport og støtteerhverv	Virksomheder, der transporterer gods og personer, post- og kurertjeneste, handels- og rådgivningsvirksomheder i tilknytning til transportsektoren, samt virksomheder, der arbejder med fremstilling og reparation af transportmidler.
Byggeri og støtteerhverv	Virksomheder, der projekterer, opfører, vedligeholder eller driver bygninger, samt producenter af materialer og komponenter, som indgår i bygninger.
Metalindustri	Omfatter brydning af metalmalme, fremstilling af råmetaller samt fremstilling støbning og smedning af metalprodukter. Omfatter desuden fremstilling af maskiner til metalindustri.
Sundhedsvæsen, sundhedsteknologi og medico	Virksomheder, som producerer og forhandler lægemidler, medicoteknik mm., samt sundhedsvæsen, herunder institutioner med behandling af fysiske og psykiske lidelser.
Finans, forsikring og vidensservice	Virksomheder, som beskæftiger sig med finansielle transaktioner og investeringer, herunder penge- og realkreditinstitutter, holdingselskaber, kapitalfonde mv.,

	samt virksomheder der leverer/og administrerer forsikring og pension. Omfatter desuden virksomheder beskæftiget med virksomhedsrådgivning og analyse.
Handel og forretningservice i øvrigt	Omfatter virksomheder inden for agenturhandel, engros- og detailhandel, samt diverse virksomheder beskæftiget med at levere specialiseret service, eksempelvis callcentre vagt- og sikkerhedstjenester, fotokopiering mv.
Øvrig produktion	Dækker diverse private virksomheder, som er beskæftiget med udvinding, forarbejdning eller fremstilling af en lang række produkter og halvfabrikata, som ikke hører logisk hjemme i nogen af de øvrige erhvervssektorer, eksempelvis fremstilling af træemballage, basisplast og sprængstoffer.
Uddannelse	Omfatter uddannelsesinstitutioner på alle niveauer, herunder folke- og privatskoler, ungdomsuddannelser, erhvervsfaglige og videregående uddannelser samt ydelser og rådgivning i forbindelse hermed.
Pleje og omsorg	Dækker institutioner inden for plejesektoren, herunder daginstitutioner for børn og unge, plejehjem og beskyttede boliger, men også flygtninge- og asylcentre, familiepleje mv.
Offentlig administration og organisationer	Omfatter generel offentlig forvaltning af sociale og økonomiske forhold i stat, regioner og kommuner samt i over-nationalt regi f.eks. EU. Omfatter desuden faglige-, branche- og interesseorganisationer, samt drift af offentlige opgaver i forbindelse med domstole, politi- og brandvæsen, forsvar, biblioteker mv.

Bilag C Afsættet for fokus i Fremkom 3

Fremkom-projekterne har gennemgået en udvikling gennem årene:

- › **Fremkom 1**, der blev igangsat i 2007 og offentliggjort i oktober 2008, var et pilotprojekt, som afprøvede forskellige metoder og tilgange. Projektet afdækkede fremtidens kompetencebehov i en række erhvervsklynger, som omfattede ca. 50 procent af arbejdsstyrken. Fremkom 1 var endvidere en afdækning af tværgående udviklingstendenser og scenarier for fremtidens udvikling.
- › **Fremkom 2**, der blev igangsat 2010 og offentliggjort januar 2012, indeholdt en afdækning af fremtidens arbejdskraft- og kompetencebehov i Region Nordjylland samlet set og i de fire oplande 1) Thy + Mors 2) Frederikshavn + Hjørring + Læsø + Brønderslev + Jammerbugt (Vendsyssel) 3) Aalborg og 4) Rebild + Mariagerfjord + Vesthimmerland (Himmerland). I forbindelse med Fremkom 2 fandt Fremkom-projektet sin faste form metodemæssigt, som i hovedtræk videreføres i Fremkom 3.

For at kvalificere Fremkom-projektet har Region Nordjylland fået gennemført en uvildig, ekstern evaluering af Fremkom 2 projektet. På baggrund af evalueringens anbefalinger har Region Nordjylland valgt at styrke Fremkom 3 på følgende områder:

- › **Et styrket fokus på oplandsniveauet:** Der udarbejdes særskilte kvantitative analyser for de fire oplande, og der er gennemført både individuelle interview og fokusgruppeinterviews i alle oplande for at sikre et solidt grundlag for analysen i hele regionen
- › **Uvildige anbefalinger:** Analysen indeholder en række anbefalinger til handlinger og initiativer, som vurderes at kunne have effekt på de udfordringer, som aktører inden for arbejdsmarked og uddannelse står over for de kommende år
- › **Afdækningen af kompetencer skal være mere dybdegående og konkret:** Analysen har et strategisk sigte, men der lægges også vægt på, at analysens resultater kan anvendes operationelt, det vil sige i forbindelse med arbejdsmarkeds- og uddannelsesindsatsen.

Bilag D Den kvantitative analyse - metode

Som første del af den samlede analyse gennemførte COWI A/S i samarbejde med Center for Regional og Turismeforskning CRT og Region Nordjylland en kvantitativ analyse af den fremtidige udvikling i udbud og efterspørgsel efter arbejdskraft i Nordjylland frem til 2020.

Formålet med den kvantitative analyse var:

- › for det første at give et billede af erhvervssektorerens udvikling i Nordjylland frem til 2020 samt at give et billede af udviklingstendenserne i de fire oplande: 1) Thy-Mors, 2) Frederikshavn, Hjørring, Læsø, Brønderslev og Jammerbugt, 3) Aalborg og 4) Rebild, Mariagerfjord og Vesthimmerland
- › for det andet at analysere ind- og udbudningen fra regionen og fra de fire oplande,
- › for det tredje at afdække hvad der kendetegner de erhverv, der har en stor økonomisk og beskæftigelsesmæssig betydning for Nordjylland og de fire oplande enkeltvis, samt hvilke faggrupper både sektorer og de enkelte oplande især efterspørger.

I analysen tages der udgangspunkt i fremskrivninger, der bygger på historiske udviklingstendenser, befolkningsprognoser samt Finansministeriets forventninger til den økonomiske vækst i Danmark under hensyn til den forventede effekt af vedtagne politikker.

Fremskrivningerne giver imidlertid alene et bud på de fremtidige udviklingstendenser. De må ikke opfattes som egentlige prognoser for den fremtidige udvikling i Nordjylland, men som beregningstekniske redskaber, der viser, hvordan udbud og efterspørgsel vil udvikle sig frem til 2020 under de anvendte forudsætninger – herunder de historiske udviklingstendenser.

Datagrundlaget består primært af data fra SAM-K/LINE modellen, der er udviklet af Center for Regional og Turismeforskning CRT.

Fremskrivningerne er baseret på specialversionen FREMKOM, mens afdækningen af væksterhverv og specialiseringsgrader er baseret på basis-versionen af modellen. FREMKOM-versionen indeholder en lidt anden erhvervsopdeling end basis-versionen, idet den i højere grad er baseret på en ressourceområde tilgang.

Generelt for data i SAM-K/LINE gælder, at data til og med 2012 bygger på kendte historiske data. Tallene for 2013 er foreløbige, men dog relativt sikre, da de bygger på e-indkomstdata. Data fra 2014 og frem er en fremskrivning baseret på LINE modellen.

Modelberegningerne indeholder de forventede effekter af en række vedtagne politikker, tiltag og reformer som blandt andet har til formål at øge arbejdsudbuddet. Det er eksempelvis reformer på SU-, kontanthjælps-, skatte-, efterlønsområdet mv.

Bilag E Ekspertinterview

Dataindsamlingen i forbindelse med ekspertinterview omfatter 40 ekspertinterviews inde for de 16 sektorer, der tilsammen er repræsentative for det Nordjyske arbejdsmarked, fordelt over de fire oplande: Himmerland, Thy-Mors, Vendsyssel og Aalborg.

Vidensindsamlingen omfatter desuden 5 geografisk opdeltede fokusgruppeinterviews med eksperter på regionalt niveau og i de fire oplande.

Udvælgelsen af eksperter er sket i et samarbejde mellem COWI og Region Nordjylland. Eksperterne har omfattet direktører og chefer i offentlige og private virksomheder, vidensinstitutioner og interesseorganisationer med kendskab til og viden om fremtidens erhvervsliv, arbejdskraft- og kompetencebehov.

I forbindelse med gennemførelse af ekspertinterviewene er eksperterne udvalgt således, at de fire oplande alle er repræsenteret, og så der er i videst muligt omfang en ligelig fordeling mellem de 16 sektorer. Således er der inden for hver af de 16 sektorer i forbindelse med de 40 ekspertinterview interviewet mindst to sektoreksperter.

Ekspertinterviewene har i forbindelse med FremKom 3 haft til formål dels at kvalificere og nuancere data fra analysens kvantitative analyse – bilag D og dels at kunne give et bidrag til udformningen af virksomhedssurvey – bilag F. Det ved at bidrage til at skabe et opdateret og nuanceret billede af, hvilke udviklingstendenser der præger de 16 sektorer, med hensyn til kompetencekrav og arbejdskraftbehov, samt hvordan det afspejler sig i uddannelses- og kompetencebehovet hos medarbejdere og ledere i de nordjyske virksomheder i de 16 sektorer.

Foruden at få et billede af uddannelses- og kompetencebehovet har interviewene også haft det formål at få et indblik i rekrutteringsbehovet i de enkelte sektorer samt virksomhedernes forventninger til rekruttering på længere sigt (det vil sige analysens tidsramme frem til 2020), herunder hvordan sektorerne vurderer rekrutteringsmulighederne de kommende år.

De 40 ekspertinterview er gennemført i perioden juni - august 2015. Interviewene er udført på baggrund af en semi-struktureret interviewguide og har haft en varighed af ca. 1 – 1 ½ time. Interviewguiden er godkendt af Region Nordjylland og FremKom 3's følgegruppe. Der er blevet afholdt 24 personlige interviews og 16 telefoninterview.

Fokusgruppeinterviewene er afholdt i august 2015 i hver af de fire oplande og haft en varighed af 3 timer.

Hovedresultater fra ekspertinterview indgår i slutrapportering, som viden der skal sammenholdes med kvantitative data og kvalificere tolkningen af resultaterne heri samt bidrage til generelle viden om fremtidens arbejdskraft og kompetencebehov i Region Nordjylland.

Bilag F Virksomhedssurvey

Dataindsamlingen i forbindelse med virksomhedssurveyen er gennemført som CATI-baserede telefoninterviews med deltagelse af i alt 1.769 virksomheder.

Jysk Analyse har haft ansvaret for telefoninterviewene, mens COWI har haft ansvaret for udarbejdelsen af spørgeskema og gennemførelse af analyser.

Interviewene er blevet gennemført på grundlag af et struktureret spørgeskema. Virksomhederne er blevet kontaktet telefonisk, og der er blevet spurgt efter den person i virksomheden, der kan svare på spørgsmål vedrørende virksomhedens fremtidige behov for kompetencer.

De kontaktede virksomheder er blevet tilfældigt udvalgt blandt samtlige virksomheder i Nordjylland med mindst 5 ansatte med telefonnummer og p-nummer, idet stikprøven dog er blevet stratificeret efter størrelse, sektor og geografi. Stratificeringen er sket for at sikre, at et tilstrækkeligt stort antal virksomheder i de enkelte sektorer, oplande og størrelseskategorier indgår i surveyen og dermed for at tilgodese den statistiske sikkerhed i forbindelse med analyserne.

Virksomheder defineres i undersøgelsen som arbejdssteder/ filialer, dvs. at der i undersøgelsen tages udgangspunkt i de kompetencekrav, som virksomheden på den pågældende adresse eller lokalitet stiller, og de ansatte som den pågældende virksomhed har eller forventer at efterspørge i de kommende 5 år. Dette fordi kendskabet til kompetencekravene normalt vil være størst på det enkelte arbejdssted, og fordi vi dermed får information om udviklingen i *Nordjylland*.

Resultaterne er vægtede, så de giver et repræsentativt billede af virksomhederne i Nordjylland med mindst 5 ansatte.

Virksomheder, der har svaret ved ikke som svar på det enkelte spørgsmål, indgår ikke i procentgrundlaget til det pågældende spørgsmål.

Bilag G Kvalitative virksomhedsinterview

Grundlaget for de 60 virksomhedsinterview er resultaterne af virksomhedssurvey - Bilag F. Surveyen har dannet afsættet for indholdet i den semi-struktureret interviewguide, som er blevet brugt i forbindelse med de 60 kvalitative interview med udvalgte virksomheder. Interviewguiden er godkendt af Region Nordjylland og følgegruppen i forbindelse med FremKom 3.

Virksomhedsinterviewene har det formål at få nuanceret nogle af de resultater, der er kommet frem i surveyen endvidere at bidrage med kvalitativ viden om den generelle og det sektorbaserede behov for arbejdskraft og kompetencer.

Virksomhederne er udvalgt således, at alle erhvervssektorer og de fire oplande er repræsenteret. Virksomhederne, der er udvalgt til interview, er virksomheder, der udgør eksempler på de forskellige typer af kompetencebehov og udfordringer, der er afdækket i surveyen

Interviewene har en haft en varighed af 25-30 minutter og er foregået telefonisk i perioden ultimo september til primo november 2015.

Emnerne, der overordnet er blevet berørt i virksomhedsinterviewene, er: rekrutteringsbehov og udfordringer, ændringer i arbejdskraft og kompetencebehov, ikke-faglærte og uddannelsesplaner.

Hovedresultater fra virksomhedsinterviewene indgår i slutrapportering, som viden der skal sammenholdes med analysens kvantitative data og kvalificere tolkningen af resultaterne heri samt bidrage til generelle viden om fremtidens arbejdskraft og kompetencebehov i Region Nordjylland.

Tabel 5-1: Liste over kvalitative virksomhedsinterviews.

Virksomhed/organisation	Opland
Fødevarer og støtteerhverv	
Skagen FF	Vendyssel
Læsø Fiskeindustri	Vendyssel
Vildsund Blue	Thy-Mors
Sønderhaven Gårdmejeri	Vendsyssel
HK Scan	Vendsyssel
Møbel, beklædning og støtteerhverv	
IKEA Aalborg	Aalborg
Nordjysk Møbelfabrik	Aalborg
Rumas - kontormøbler	Aalborg
Kultur, turisme og event	
UCN, Hospitality and Experience Management	Regionalt
Combine	Aalborg
Skallerup Seaside Resort	Vendsyssel
Comwell Sport Rebild Bakker	Himmerland
Oplevelsesindustri	

Clienti	Aalborg
Tankegang	Vendsyssel
Nordjyske Medier	Aalborg
IKT	
Intelligent Systems	Himmerland
KMD	Aalborg
Lyngsoe Systems	Himmerland
NetIP A/S	Thy-Mors
Energi og miljø og støtteerhverv	
Neas Energy A/S	Aalborg
Powercon	Mariagerfjord
Frederikshavn Forsyning - Spildevand A/S	Vendsyssel
Transport og støtteerhverv	
Uni-way transport og spedition	Aalborg
Hanstholm Containertransport	Thy-Mors
Hanstholm Skibssmedje	Thy-Mors
Øens Fragtrute APS	Vendsyssel
Byggeri og støtteerhverv	
Egon Christensen, Murerfirma	Aalborg
M. Thomsen Støtt A/S	Aalborg
Qubiq, Arden	Himmerland
Metalindustri	
Metal College Aalborg	Aalborg
Vestergaard Marineservice	Vendsyssel
PH-Teknik	Thy-Mors
Sundhedsvæsen, sundhedsteknologi og medico mv.	
Mermaid Care (BioMed Community)	Regionalt
OBI Medical	Regionalt
Aalborg Kommune	Aalborg
Privathospitalet Skørping	Himmerland
Farsø Sygehus	Himmerland
Finans- og forsikring og videnservice	
Infolink Kurser	Himmerland
Sparekassen Thy	Thy-Mors
Beierholm Revision	Regionalt
Handel og forretningsservice i øvrigt	
A-Z Hjørring	Hjørring
Føtex, Thisted	Thy-mors
Rolltech	Vendsyssel
Jysk værktøj	Aalborg
Øvrigt produktion	
Silvatec Skovmaskiner	Vesthimmerland
Bach Composite	Thy-Mors
Uddannelse	
Hasseris Gymnasium	Aalborg
Martec	Vendsyssel

Morsø Kommune	Thy-Mors
EUC Nord-Vest	Thy-Mors
Pleje og omsorg	
Aalborg Kommune	Aalborg
Thisted Kommunes	Thy-Mors
Jammerbugt Kommune	Vendsyssel
Offentlig administration og organisationer	
Brønderselv kommune	Vendsyssel
Mariagerfjord Kommune	Himmerland
Rebild Kommune	Himmerland
Mariagerfjord Kommune	Himmerland

Virksomhed/organisation	Opland
Fødevarer og støtteerhverv	
Skagen FF	Vendysssel
Læsø Fiskeindustri	Vendysssel
Vildsund Blue	Thy-Mors
Sønderhaven Gårdmejeri	Vendsyssel
HK Scan	Vendsyssel
Møbel, beklædning og støtteerhverv	
IKEA Aalborg	Aalborg
Nordjysk Møbelfabrik	Aalborg
Rumas - kontormøbler	Aalborg
Kultur, turisme og event	
UCN, Hospitality and Experience Management	Regionalt
Combine	Aalborg
Skallerup Seaside Resort	Vendsyssel
Comwell Sport Rebild Bakker	Himmerland
Oplevelsesindustri	
Clienti	Aalborg
Tankegang	Vendsyssel
Nordjyske Medier	Aalborg
IKT	
Intelligent Systems	Himmerland
KMD	Aalborg
Lyngsoe Systems	Himmerland
NetIP A/S	Thy-Mors
Energi og miljø og støtteerhverv	
Neas Energy A/S	Aalborg
Powercon	Mariagerfjord
Frederikshavn Forsyning - Spildevand A/S	Vendsyssel
Transport og støtteerhverv	
Uni-way transport og spedition	Aalborg
Hanstholm Containertransport	Thy-Mors
Hanstholm Skibssmedje	Thy-Mors
Øens Fragtrute APS	Vendsyssel

Byggeri og støtteerhverv	
Egon Christensen, Murerfirma	Aalborg
M. Thomsen Støtt A/S	Aalborg
Qubiq, Arden	Himmerland
Metalindustri	
Metal College Aalborg	Aalborg
Vestergaard Marineservice	Vendsyssel
PH-Teknik	Thy-Mors
Sundhedsvæsen, sundhedsteknologi og medico mv.	
Mermaid Care (BioMed Community)	Regionalt
OBI Medical	Regionalt
Aalborg Kommune	Aalborg
Privathospitalet Skørping	Himmerland
Farsø Sygehus	Himmerland
Finans- og forsikring og vidensservice	
Infolink Kurser	Himmerland
Sparekassen Thy	Thy-Mors
Beierholm Revision	Regionalt
Handel og forretningsservice i øvrigt	
A-Z Hjørring	Hjørring
Føtex, Thisted	Thy-mors
Rolltech	Vendsyssel
Jysk værktøj	Aalborg
Øvrig produktion	
Silvatec Skovmaskiner	Vesthimmerland
Bach Composite	Thy-Mors
Uddannelse	
Hasseris Gymnasium	Aalborg
Martec	Vendsyssel
Morsø Kommune	Thy-Mors
EUC Nord-Vest	Thy-Mors
Pleje og omsorg	
Aalborg Kommune	Aalborg
Thisted Kommunes	Thy-Mors
Jammerbugt Kommune	Vendsyssel
Offentlig administration og organisations	
Brønderselv kommune	Vendsyssel
Mariagerfjord Kommune	Himmerland
Rebild Kommune	Himmerland
Mariagerfjord Kommune	Himmerland

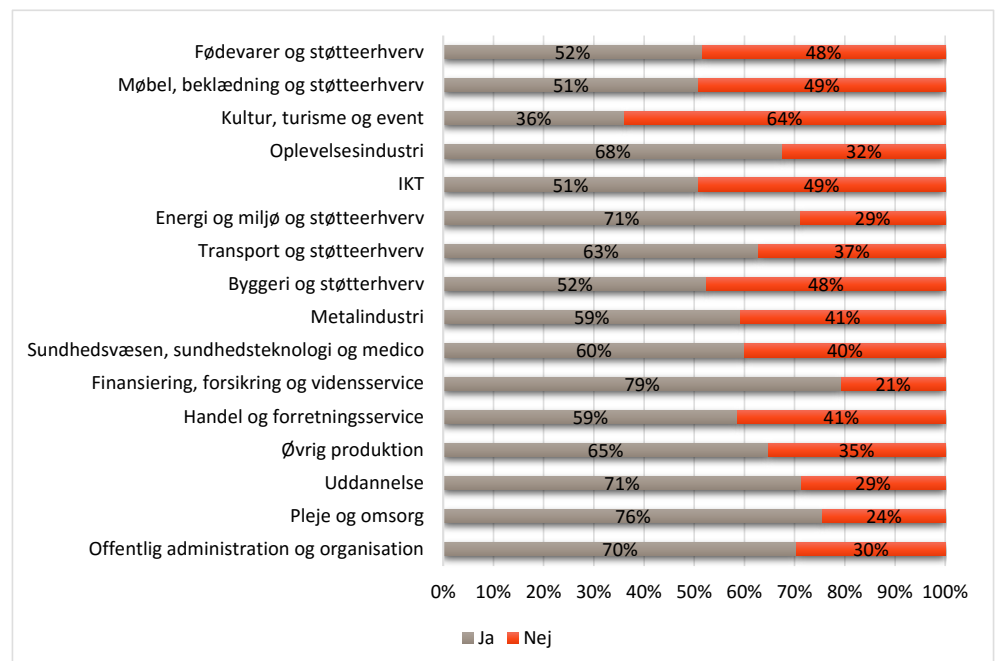
Bilag H Virksomhedernes brug af uddannelsesplaner

I forbindelse med virksomhedssurveyen med deltagelse af 1.769 virksomheder og virksomhedsinterview med 60 virksomheder, er der blevet spurgt ind til virksomhedernes brug af uddannelsesplaner.

60 % af virksomhederne i surveyen oplyser, at de udarbejder uddannelsesplaner for deres medarbejdere. Ikke uventet er der en klar sammenhæng mellem virksomhedernes størrelse og udarbejdelsen af uddannelsesplaner. Jo større virksomhederne er, jo flere udarbejder uddannelsesplaner. Blandt de mindste virksomheder med 5-10 ansatte oplyser 55 %, at de udarbejder uddannelsesplaner, mens den tilsvarende andel er 61 % i virksomheder med 11-50 ansatte, 76 % i virksomheder med 51-100 ansatte og 81 % i virksomheder med mere end 100 ansatte.

Virksomhedsinterviewene bekræftede denne sammenhæng, idet det er de større veletablerede virksomheder evt. med flere afdelinger samt offentlige arbejdspladser, der oftest italesætter brugen af uddannelsesplanlægning med et længere strategisk perspektiv. Medarbejderudviklingssamtaler er en meget anvendt tilgang hos både private og offentlige arbejdspladser og uddannelsesplanlægning sker derfor primært på individniveau.

Figur 5-1 *Andel af virksomhederne, der oplyser, at de udarbejder uddannelsesplaner for deres medarbejdere.*

Kilde: Survey blandt 1.769 virksomheder i efteråret 2015. COWI A/S.

Der er i interviews kommet enkelte indikationer på, at nyetablerede virksomheder i vækst ikke i samme grad planlægger uddannelses- eller udviklingsaktiviteter. En virksomhed udtrykker det således:

"hurtige omstillinger i branchen, gør det svært at planlægge", og at de "ikke er kommet dertil endnu, og tager det, som det kommer".

Nogle nævner også, at *"hver dag er en læring"* og ser det daglige arbejde som kompetencegivende.

Uddannelses- og udviklingsaktiviteter i virksomhederne defineres bredt og organiseres meget forskelligt. I større virksomheder kan der eksempelvis være interne uddannelsesforløb styret fra centralt hold. Hos andre mindre virksomheder kan det være gennem brug af eksterne uddannelsesudbydere eller måske leverandører af eksempelvis nye maskiner, der står for uddannelsesaktiviteterne i virksomheden, og som også betaler for opkvalificeringen.

I nogle situationer er det medarbejderne selv som definerer uddannelses- eller læringsaktiviteten ud fra nogle definerede rammer. I andre situationer er det virksomhedens ledelse, der definerer uddannelses- eller læringsaktiviteten. Det kan eksempelvis være som ledelsesmæssigt iværksatte obligatoriske kurser, man skal deltage i som en del af et introduktionsforløb. I de situationer, hvor medarbejderne har stor indflydelse på indholdet, sker det ofte i forbindelse med teambaseret selvledelse, hvor medarbejderteamet definerer behovet og råder over ressourcerne for kompetenceudvikling.

Bilag I Ekspertseminar

Fase 5 i analysearbejdet med FremKom 3 var gennemførelsen af et ekspertseminar den 24. november 2015 i Regionshuset i Aalborg.

Seminaret blev afholdt følgende dagsorden:

- 1 Velkomst**
- 2 Formålet og målet med seminaret**
- 3 Udviklingstræk som afsæt for analysen**
- 4 Forventninger til fremtidens kompetencebehov**
- 5 Udfordringer og muligheder regionalt og i de fire oplande**
- 6 Drøftelse – refleksion, udfordringer og muligheder (gruppearbejde)**
- 7 Opsamling og drøftelse i plenum**
- 8 Afslutning**

Deltagere

Følgende aktører deltog i ekspertseminaret:

Anna Kirsten Olesen	LO Aalborg
Anne Louise Alstrup	VEU Center Nord
Bo Geertsen	Hjørring Erhvervscenter
Cai Møller	LO Vendsyssel
Claus Andreasen	Himmerland Udviklingsråd
Diana Kringelbach	Brønderslev Kommune
Henning Christensen	Regional Nordjylland
Henrik Christensen	STAR - Arbejdsmarkedskontor Midt Nord
Jeanette Dahl	Business Aalborg
Jesper Lindgård Christensen	AAU, Center for Regional Udvikling
Kim Knudsen	Mariager Fjord Kommune
Lars Pilgaard	Arbejdsmarkedskontor Midt Nord
Lene Zakarias	UCN
Lisbeth Bilde	Hjørring Kommune
Lise-Lotte Stisager	Frederikshavn Kommune
Lone Johansen	Region Nordjylland
Majken Davids	Region Nordjylland
Marianne Gade	Brønderslev Erhverv og Turisme
Michael Duus Nielsen	Hjørring Kommune
Morten Dam	VEU-Center Aalborg/Himmerland
Neil Jacobsen	EUC Nord
Niels Christensen	Erhvervenes Hus, Frederikshavn

Ole Bendix	Hjørring Kommune
Peter Thomsen	AMU Nordjylland
Rasmus Madsen	Arbejdsmarkedskontor Midt Nord
Reidar Kogstad, formand	3F Anlæg & Byg Aalborg
Svend Madsen	VUC Nordjylland
Søren Steensen	Brønderslev Kommune
Torben Ladefoged	Mariager Fjord Kommune
Ulla Virkelyst Sødeman	Mariager Fjord Kommune
Vibeke Schöllhammer	VUC Thy - Mors
Vivi Schmidt	Region Nordjylland